

LAUDATIO DE PEPE BIOT EN LA SEUA PROCLAMACIÓ COM A FILL PREDILECTE DE MELIANA A TÍTOL PÒSTUM

Per Alejandro Font de Mora Turón

Il·lustríssim Sr. Alcalde, membres de la corporació municipal, estimada família de Pepe Biot, amigues i amics:

Ens reuneix aquí la grata ocasió de fer justícia i retre homenatge a un gran pintor i una gran persona: Pepe Biot. El refrany castellà diu: “De bien nacidos es ser agradecidos”; fan així honor a aquesta condició –la de ben naixcuts- els membres de la corporació municipal de Meliana, amb el seu alcalde al capdavant, en haver decidit per unanimitat fer a Biot fill predilecte de Meliana a títol pòstum.

Diu molt i bé de Meliana distingir com a fill predilecte a qui, com Biot, es va sentir sempre tan vinculat, tan entranyablement vinculat, als seus orígens melianers, i qui, a més, amb el seu art personalíssim, original i emocionant, va enriquir el panorama cultural de Meliana, de la Comunitat Valenciana i del món. El seu arrelament a esta terra, la seua terra, es fa palès en l’afirmació del seu amic i pintor Vicente Cortina quan diu: “Biot sempre porta l’horta darrere”.

Per a mi, a més, deixeble i amic de Pepe, constitueix la participació en aquest acte un honor i una satisfacció que agraiïsc de tot cor. Vincular la meua darrera aparició pública abans de la retirada de les funcions institucionals per la meua jubilació a la figura admirada de Pepe Biot és, sens dubte, una felicitat circumstància.

Vull en aquest moment fer un esment especialíssim a la família de Biot, família que va constituir, em consta, junt al seu art, la base de la seua existència. La seua esposa, Rosa; els seus fills, Agarfa, Beneharo, Judith i Zaira; i els seus nets, van ser l’abric on la seua passió i la seua força creadora, trobaren l’alé i l’ambient propici, de manera que al homenatjar a Biot, també a ells els retem homenatge. Moltes gràcies benvolguda família.

Repasant breument la biografia artística de Biot diré que la seua és la història d’una vocació tenaç, tenaç i decidida, que superant les dificultats econòmiques, compaginant des de l’inici estudis i treball, va començar a l’Escola d’Arts i Oficis de València, i posteriorment a l’escola de Belles arts de

Sant Jordi de Barcelona i en el Cercle Artístic de Sant Lluç. El seu esperit inquiet el va dur a viatjar per tota Europa i a residir també a Àfrica –el Aaiun- i Amèrica –a Veneçuela-. Durant la seua llarga estada a les Illes Canàries, Pepe va desenvolupar una altra de les seues facetes: la de docent, tant en institucions públiques -Institut Santa Isabel i l'Escola Superior de Belles arts de Las Palmas de Gran Canària- com en la seua pròpia acadèmia “Taller de Arte Torres 17”. Aquesta activitat docent va prosseguir ja establert a Vila-real en el Col·legi Ramiro Izquierdo de Castelló i en el “Taller d'Art la Murà” a Vila-real, del qual jo mateix vaig ser alumne.

Com a mestre, Pepe destacava per la seua capacitat per atraure sense imposar, per a suggerir sense corregir, per a, com un nou Sòcrates, deixar que fora el propi alumne qui obrira els camins de la seua sensibilitat. Si es diu que “professor és qui ensenya i mestre qui ensenya amb amor”, Biot va ser sens dubte, un autèntic mestre.

Un altre aspecte menys conegut però significatiu de Pepe va ser la seua activitat com a dinamitzador i gestor cultural. En el relativament breu període en què va ser, per oposició, tècnic en museologia del Museu de la Ciutat “Casa de Polo” de Vila-real, va organitzar 11 exposicions i totes elles d'excel·lent qualitat i algunes de gran complexitat organitzativa com la de “Ceràmica artística actual”, en col·laboració amb el Museu Nacional de Ceràmica González Martí de València, que mostrava l'obra de 17 artistes o “Escultura en ferro” una col·lectiva de 19 artistes, en col·laboració amb l'Universitat Jaume I de Castelló.

Una altra característica de Pepe era la seua abnegació i capacitat de sacrifici que li va permetre continuar pintant i treballant malgrat patir una greu malaltia que va requerir en 2003 un doble trasplantament de pulmó, dut a terme amb èxit, i que ens va mostrar la seua condició humana: sempre a partir de llavors en totes les seues activitats recordava als seus metges i sobretot als donants d'òrgans i a les seues famílies que com ell mateix va escriure “fan possible que la vida continue”.

Quant a la seua activitat pictòrica, des del punt de vista quantitatiu, i malgrat que la seua tècnica era laboriosa, minuciosa, i requeria molt de temps per a cada obra, s'ha traduït en més de mig centenar d'exposicions, tant a Espanya com en diversos països estrangers de 3 continents: Europa, Àfrica i Amèrica. La seua obra està present en col·leccions institucionals, museístiques i privades que realment abasten tot el món lloc perquè hi ha col·leccionistes de l'obra de Biot fins i tot en la llunyana Corea del Sud passant per França, Alemanya, Bèlgica, Itàlia, Veneçuela, etc., etc, i per suposat en tota Espanya.

També ha participat en nombroses mostres i certàmens artístics internacionals com Intearte de Toulouse, Lineart de Gant i el “Salón des Independents” en el Grand Palais de Paris, etc.

El seu intens treball, el mèrit i la qualitat del mateix, va ser reconegut amb el Premi de les Arts Plàstiques de la Comunitat Valenciana, en la seua setena edició de 2006, per un jurat en el qual figuraven personalitats tan prestigioses

com el professor de Història de l'Art Felipe Garín i el professor d'Estètica Román de la Calle. Es va unir així el seu nom a una selecta nòmina d'artistes distingits amb aquest premi, com ara els pintors Ripollés, Genovés i Anzo i el ceramista Arcadi Blasco.

En 2006 va tindre lloc una gran exposició antològica de la seua obra que es va mostrar succesivament en les Drassanes de València, el Museu de Belles Arts de Castelló i en el Museu de la Llotja d'Alacant, donant-se així a conèixer per tota la Comunitat Valenciana l'obra de Pepe Biot, no sempre coneguda com mereix, ja que com diu d'ell el crític i acadèmic Francisco Agramunt Lacruz és “un mestre secret, apartat dels estils moderns, tancat en un univers propi i distint i que ocupa un lloc destacat en el panorama de l'art contemporani valencià”.

Com hem vist Agramunt el anomena “mestre secret”, perquè efectivament Biot, pel seu caràcter senzill i modest ha estat voluntàriament apartat dels circuits de la fama i els canals de l'espectacle cultural, concentrat en el seu estudi, teixint l'orfebreria de la seua obra fascinant. Aquest caràcter discret no ha sigut obstacle perquè s'hagen ocupat de glossar la seua obra destacats professors, historiadors de l'art, crítics, acadèmics, escriptors i artistes tan destacats com per exemple: Felipe Garín, Román de la Calle, Aurora Valero, Antonio Gascó, Francisco Agramunt, Wences Rambla, Juan Rodríguez Doreste, Toni Mollá, Marcelo Díaz i Pascual Patuel, entre altres. També ve ressenyada la seua obra en diverses monografies i tractats sobre pintors del segle XX.

Qualsevol dels abans esmentats reuneix més mèrits que jo per a ocupar-se d'aquesta *Laudatio* de la persona i obra de Pepe Biot, però ja que ha recaigut en mi tan honrosa tasca, tractaré de glossar ara ja l'essència de l'obra de Biot servint-me per a això de les aportacions d'alguns d'ells.

Si haguérem de quintaesenciar l'obra de Pepe diríem que Biot és un pintor original per inclassificable, es un pintor fascinant i és un artista compromés amb la naturalesa.

És un pintor, dic original per inclassificable i així ho reconeix el professor Garín quan escriu: “Su estilo está un tanto al margen de las clasificaciones de los historiadores a la hora de recorrer el tiempo pasado. Si nos fuese permitido utilizar conceptos establecidos para otras épocas, podríamos decir que hay mucho de barroco, de impresionista y de abstracto a un tiempo en su propio concepto del arte” i en relació a l'obra de Pepe recorda Garín la frase de Rodin: “En la naturaleza están todos los estilos futuros”.

La insistent temàtica arbòria en la seua obra es converteix en un acte creador d'arrel demiúrgica, una creació original en el seu estricte sentit etimològic. I així Aurora Valero escriu: “Els arbres que pinta Pepe Biot són els seus arbres, el seus paisatges. No existien abans de ser creats per ell, no els coneixiem fins que els va pintar des d'un origen únic, irrepetible”.

La fascinació que tant en l'espectador espontani com en el crític il·lustrat produeix l'obra de Biot és innegable i d'això hi ha nombrosos testimoniatges escrits. Per exemple Antonio Gascó diu: "Hi ha una complexitat en l'obra d'aquest artista que fascina sense perdre de vista la realitat". I Francisco Agramunt: "Unes pintures, les seues, acrescudament suprarrealistes, d'arrels fantàstiques, visionaries i utòpiques, que ens remetien a un univers adàmic, on regna la soledat i abunda la desmesura expressiva i barroca de les formes tectòniques minerals i vegetals".

En tercer lloc trobem l'arrel ètica del seu compromís amb la naturalesa. El professor Román de la Calle en el seu erudit comentari de l'obra de Pepe escriu: "La descripció d'un paisatge, és a dir la parsimoniosa construcció de la seua imatge pictòrica, mes enllà dels recursos i de les apetències estètiques posats en marxa pel pintor en eixa tasca, mai pot ser aliena a les connotacions ètiques que, al cap i a la fi, constitueixen el seu vertader context vital: "*Nulla estètica, sine ètica*".

Això també ha sigut subratllat per Agramunt que diu: "Davall la simplificada i fantàstica visió d'unes imatges de paisatges solemnes, arbres mil·lenaris, deserts silenciosos i muntanyes pedregoses, s'oculta una metàfora ecologista dirigida a la defensa protecció i respecte del medi ambiente i l'entorn natural potencialment mes amenaçat".

Original, fascinant, èticament compromés, Biot és un artista total i consegüentment participa del caràcter quasi-diví de l'acte creador. Així ho he entés jo sempre i així ho vaig escriure –i amb açò acabe- en ocasió d'una de les seues exposicions en un breu text, amb un títol, tal vegada una miqueta grandiloqüent però no per això menys ajustat a la realitat. El títol era "Biot és un déu amb minúscula", i deia:

"Cuando en la expresión artística se conjugan el fin y los medios, es decir: la idea y la técnica puesta a su servicio, el resultado va más allá de la suma de sus componentes. Algo nuevo se añade, aparece como por milagro y, entonces, la obra "vive" y vive por si sola y participa esa vida al espectador, se relaciona con él y le influye y le impresiona y habla con él y le transforma.

Y así, al final de este proceso, cuando el artista ha parido una obra viva (porque también hay artistas estériles y obras abortivas) ha cambiado un poco las vidas de quienes entramos en contacto con su obra. Al final el arte es un milagro creador que involucra a la trinidad artista, obra y espectador.

Tan es así que cuando quien escribió la Biblia tuvo que describir la creación del hombre eligió un acto artístico. Dios, se dice, cogió un poco de barro, modeló una figura y "sopló" sobre ella y aquello vivió y pasó a ser "aquel". No conozco ninguna forma más precisa ni perfecta de describir la creación artística: animar algo inanimado, poner "ánima", es decir, poner "inspiración" y vivificar la materia.

Pues bien, Biot es un artista, es un gran pintor y, por serlo, es ejemplo de todo lo que acabo de decir. En Biot alienta un concepto, y no sencillo. Biot posee una potente y depurada técnica pictórica puesta al servicio de dicho concepto. Y Biot, además, con su inspiración, “sopla” sobre la obra inanimada, sopla sobre ese caos de colores –que eso es un lienzo en blanco- y los ordena y los hace brotar al servicio de su poderosa inspiración. Y brotan encarnados en una materia rica, de extraordinaria capacidad expresiva.

Con todo eso Biot elabora un universo propio en el que nos introduce, porque nos seduce. Un universo donde lo telúrico nos entra por los ojos hasta el alma. Después de Biot ya no somos los mismos, porque nos ha contagiado su mirada y ya no vemos el mundo de la misma manera. El arte de Biot nos ha cambiado. Y además, y lo que es muy importante, nos ha cambiado para mejor. Biot ordena el caos de la luz, anima la materia, crea un mundo suyo y, al hacerlo, cambia nuestro mundo. Lo que digo: Biot es un dios con minúscula...”

Hauran notat que va molt del meu cor en aquest comentari però és natural, perquè com té escrit Beneharo, el fill de Pepe: “No més hi ha una manera de parlar de Biot: des de'l cor”.

Hui el meu cor, el de tots vostres i el de tota Meliana batega per Pepe Biot i ho fa al compàs de la seua obra i això veritablement es una bona notícia, una molt bona notícia que a tots ens fa feliços.

Moltes gràcies.

Meliana, 5 de maig de 2019
Alejandro Font de Mora Turón